

ΓΙΟΥΡΟΥΚΗ ANNA ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕ30

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕ30

ΠΡΕΜΤΣΗ ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕ30

ΣΑΡΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕ30

ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ COVID-19

Από τις αρχές περίπου του 2020 έως και σήμερα βιώνουμε κάτι πρωτόγνωρο με την πανδημία του COVID-19 (κορονοϊός) να εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο, με αρνητικές επιπτώσεις για τον πληθυσμό σε σωματικό, ψυχικό, κοινωνικό και σωματικό επίπεδο. Μια από αυτές τις επιπτώσεις είναι και η αύξηση της ενδοοικογενειακής βίας, ως αποτέλεσμα του μέτρου της κοινωνικής απομόνωσης που ελήφθη για τον περιορισμό της μετάδοσης της νόσου COVID-19. Η κοινωνική απομόνωση αφορά τον περιορισμό των κοινωνικών επαφών οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως δίκτυο υποστήριξης. Τα κοινωνικά απομονωμένα άτομα διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο ενδοοικογενειακής βίας, καθώς οι θύτες έχουν την ευκαιρία για μεγαλύτερο έλεγχο στα θύματά τους (Brightetal., 2020).

Η ενδοοικογενειακή βία δεν κάνει διακρίσεις, καθώς μπορεί να εμφανιστεί σε κάθε οικογένεια ανεξάρτητα από την οικονομική και κοινωνική της θέση, το πολιτισμικό της υπόβαθρο και του τόπου κατοικίας της. Αποτελεί κατάχρηση της δύναμης από τα ισχυρότερα μέλη της οικογένειας προς τα πιο αδύναμα, με σκοπό το σωματικό τραυματισμό, την ψυχολογική πίεση αλλά και τον περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας (Αγάθωνος - Γεωργοπούλου, 1990). Η ενδοοικογενειακή βία συνδέεται λοιπόν με τον περιορισμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επηρεάζει όλα τα μέλη της οικογένειας, και όχι μόνο το θύμα.

Στην 1η Ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών, από τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2020), οι μορφές ενδοοικογενειακής βίας που καταγγέλθηκαν αφορούσαν την ψυχολογική, τη λεκτική, τη σωματική την οικονομική και τη σεξουαλική. Η βία που μπορεί να ασκηθεί σε μια γυναίκα εντός του οικογενειακού πλαισίου, επηρεάζει τόσο την υγεία της ίδιας όσο και των παιδιών. Οι γυναίκες που έχουν υποστεί βία κατά την παιδική τους ηλικία κινδυνεύουν σε μεγαλύτερο ποσοστό να υποστούν κακοποίηση και κατά την ενήλικη

ζωή τους. Οι γυναίκες θύματα δεν προέρχονται από συγκεκριμένες κοινωνικές και οικονομικές τάξεις, ούτε έχουν κάποιο συγκεκριμένο επίπεδο εκπαίδευσης και μόρφωσης. Κάθε γυναίκα μπορεί να αποτελέσει θύμα βίας ανεξάρτητα από την τάξη, τη μόρφωση, αν εργάζεται ή όχι, και το είδος της εργασίας της (Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, 2020).

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Ο κύκλος της βίας ανάμεσα στους συντρόφους αποτελείται από τρεις φάσεις, όπου κατά την πρώτη φάση, η οποία αναφέρεται ως περίοδο δημιουργίας της έντασης, η γυναίκα κάνει προσπάθειες να ηρεμήσει τον δράστη. Σε αυτή την περίοδο τα περιστατικά που συμβαίνουν είναι μικρής έντασης, και όσο τα υπομένουν και παραμένουν στη σχέση κινδυνεύουν στο να βιώσουν τη δεύτερη φάση.

Η δεύτερη φάση, η φάση της έκρηξης, είναι μικρής διάρκειας, και χαρακτηρίζεται από έντονο περιστατικό το οποίο θα βλάψει την κακοποιημένη γυναίκα, και στην τρίτη φάση υπάρχει μεταμέλεια από το δράστη ή η απουσία της έντασης. Κατά την περίοδο αυτή η γυναίκα αποδέχεται τη μεταμέλεια του συζύγου/συντρόφου της και συνεχίζει να ζει μαζί του (Walker, 1987).

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Για τις γυναίκες οι συνέπειες της βίας είναι ψυχολογικές, σωματικές και οικονομικές, και αφορούν τραυματισμούς σε σημεία του σώματος από τα χτυπήματα, οι οποίοι μπορεί να είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι για την υγεία του θύματος. Επίσης, μπορεί να απομονωθούν κοινωνικά, να έχουν προβλήματα στον ύπνο και ψυχοσωματικά συμπτώματα όπως η ταχυκαρδία ή η δύσπνοια. Μπορεί να έχουν συνεχώς την αίσθηση του κινδύνου, να σκέφτονται την αυτοκτονία, να έχουν έντονες εικόνες και μνήμες από τα βίαια περιστατικά που έχουν βιώσει. Επιπλέον, μπορεί να εμφανίσουν κατάθλιψη και άγχος, ψυχολογική κατάπτωση, ή ακόμα και να κάνουν χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών. Η βία στην οικογένεια, επηρεάζει τις γυναίκες και οικονομικά, καθώς η παραμονή τους στην εργασία γίνεται δύσκολη, όταν εργάζονται (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, 2016).

Η ενδοοικογενειακή βία εκτός από τις γυναίκες που τη βιώνουν, επηρεάζει και τα παιδιά, όταν υπάρχουν στην οικογένεια, με διάφορους τρόπους. Αρχικά αναφέρεται ότι όσα παιδιά διαμένουν σε σπίτι με βίαιο περιβάλλον κινδυνεύουν με σωματικό

τραυματισμό, είτε γιατί προσπαθούν να παρέμβουν στο βίαιο περιστατικό είτε γιατί απλά βρίσκονται εκεί. Επίσης, μέσα στο κακοποιητικό περιβάλλον μπορεί να κακοποιούνται και τα ίδια τα παιδιά. Επιπλέον, τα παιδιά εκτός από σωματική βία κινδυνεύουν και από ψυχολογική βία, ειδικά όσα παρακολουθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα περιστατικά βίας, και ειδικά μεγάλης έντασης. Συγκεκριμένα τα βρέφη μπορεί να έχουν δυσκολίες στον ύπνο, αλλά και στη σίτισή τους, με αποτέλεσμα να μην αυξάνεται το βάρος τους. Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, μπορεί να παρουσιάσουν άγχος, να έχουν εφιάλτες ή να αναπαράγουν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού τους βίαιες σκηνές. Στα παιδιά σχολικής ηλικίας μπορεί να παρατηρηθεί αλλαγή στη συμπεριφορά, να μειωθεί η σχολική τους απόδοση, να υπάρξουν παράπονα για σωματικά συμπτώματα δίχως εμφανή αιτία, όπως πόνος στο κεφάλι ή στην κοιλιά. Τα παιδιά αναζητώντας την αιτία που προκάλεσε τη βίαπολλές φορές μπορεί να κατηγορήσουν και τον ίδιο τους τον εαυτό. Είναι διχασμένα ανάμεσα στην επιθυμία να βοηθήσουν ή να σώσουν το θύμα αλλά και να φυλάξουν ένα οικογενειακό μυστικό. Οι έφηβοι μπορεί να εκφράσουν το θυμό τους και την οργή τους, μέσα από συμπεριφορές όπως είναι η εγκατάλειψη του σχολείου, η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ, αλλά και η φυγή από το σπίτι (Hornor, 2005).

Ειδικότερα την περίοδο αυτή που διανύουμε του «μένουμε σπίτι» για την ασφάλεια όλων, κάποιοι άνθρωποι αναγκάζονται να συμβιώνουν με ένα βίαιο μέλος της οικογένειάς τους. Είναι σημαντικό για εσάς αν αισθανθείτε ότι κινδυνεύετε, αν βιώνετε βίαια επεισόδια σωματικής, ψυχολογικής, λεκτικής ή άλλης κακοποίησης, εσείς ή/και το παιδί σας, να μη διστάσετε να μιλήσετε και να ζητήσετε βοήθεια.

ΓΡΑΜΜΕΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

- Γραμμή SOS 15900: «Δεν είσαι η μόνη – Δεν είσαι μόνη»
- Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Καβάλας
Δευτέρα έως Παρασκευή 07:00 – 15:00
Κων. Παλαιολόγου 9, Καβάλα, Τ.Κ. 654 03
Τηλ.: 2510 451390, 2510 451394, 2510 451365, 2510 451385 Φαξ: 2510 451397
E-mail: womensaid@dkavalas.gr

- Τηλεφωνική Γραμμή Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης για τον κορονοϊό 10306 του Υπουργείου Υγείας και του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).
- Γραμμή SOS 1056 «Χαμόγελο του Παιδιού», καθημερινά όλο το 24ωρο
- Στα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (2016). Οδηγός Συμβουλευτικής για τη βία. Διαθέσιμο στο: <https://www.openbook.gr/odigos-symvoyleytikis-gia-ti-via/>

Hornor, G. (2005). Domestic Violence and Children. *Journal of Pediatric Health Care*, 19(4), pp.206-212.

Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, Ε. (1990). Η βία στην οικογένεια-Ανασκόπηση. *Σύγχρονα Θέματα*, 43-44, σσ.78-100.

Bright, C.F., Burton, C. & Kosky, M. (2020). Considerations of the impacts of COVID-19 on domestic violence in the United States. *Social Sciences & Humanities Open*, 2: 1-5.

Walker, L.E.A. (1987). Inadequacies of the masochistic personality disorder diagnosis for women. *Journal of Personality Disorders*, 1(2), pp.183-189.